

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/91/2002

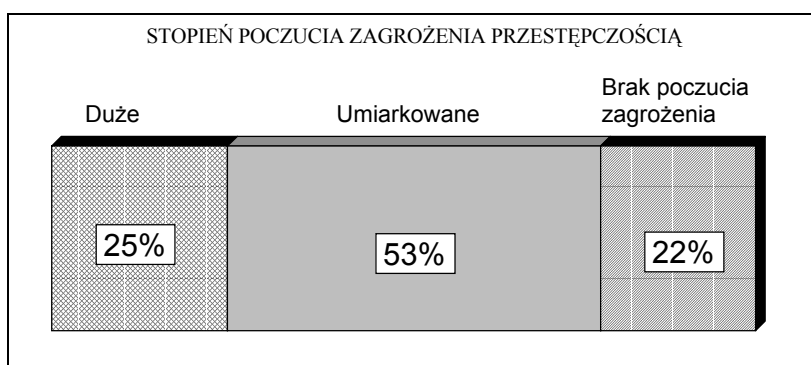
POCZUCIE ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Od kwietnia ubiegłego roku liczba badanych, oceniających Polskę jako kraj, w którym żyje się bezpiecznie, wzrosła o 9 punktów (z 18% do 27%). Nie zmieniła się natomiast liczba respondentów, którzy czują się bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania (69%). Jednocześnie nieco mniej osób niż przed rokiem deklaruje wysoki poziom obaw o bezpieczeństwo własne i swoich najbliższych.
- Od roku 2000 spadła liczba ankietowanych deklarujących silne poczucie zagrożenia osobistego, mimo iż obecnie znacznie więcej osób niż przed dwoma laty stwierdza, że w ciągu ostatnich lat padło ofiarą przestępstwa. Wyraźnie wzrosła liczba ofiar kradzieży, włamań i oszustw, natomiast w niewielkim stopniu - liczba ofiar napadów rabunkowych i pobić.
- Mając na uwadze bezpieczeństwo własne i najbliższych, co czwarty badany odczuwa silne poczucie zagrożenia, a ponad połowa - umiarkowane.

- Poczucie zagrożenia występuje najczęściej wśród mieszkańców wielkich miast - niemal dwie piąte z nich twierdzi, iż bardzo obawia się, że oni lub ich najbliżsi staną się ofiarami przestępstwa.

Wzrost przestępczości, a szczególnie jej najbardziej zbrutalizowanych form, jak również pojawienie się form nowych, przedtem w Polsce nieznanych (np. przestępczość zorganizowana) okazał się jednym z „produktów ubocznych” procesu transformacji. Skutkiem tego zjawiska był znaczny wzrost stopnia społecznego poczucia zagrożenia, jaki ujawnił się na początku ubiegłej dekady.

Od kilku lat poczucie zagrożenia przestępczością jest przedmiotem naszego stałego monitoringu. W bieżącym roku kolejny sondaż¹ na ten temat przypadł wkrótce po tym, jak pod Warszawą z rąk gangsterów zginął policjant. W związku z tym temat uzupełniliśmy o stosunek do postulatu zmiany przepisów regulujących użycie broni przez funkcjonariuszy policji².

Poczucie zagrożenia badamy w trzech aspektach: poprzez opinie o ogólnym stanie bezpieczeństwa w kraju, postrzeganie stanu zagrożenia przestępczością w miejscu zamieszkania i wreszcie poczucie zagrożenia osobistego.

W drugiej połowie minionej dekady zdecydowanie przeważała opinia, że Polska jest krajem, w którym nie żyje się bezpiecznie. Liczba badanych wyrażających to przekonanie ulegała tylko niewielkim wahaniom, niezależnie od postępującego faktycznie wzrostu przestępczości. W roku 1999 zaobserwowaliśmy dość znaczący spadek odsetka osób twierdzących, że Polska jest krajem o dużym zagrożeniu przestępczością. Jednak w roku następnym takie postrzeganie naszego kraju znowu się nasiliło, by w roku 2001 osiągnąć poziom, jakiego uprzednio nie notowaliśmy. Był to jednak skok jednorazowy, obecnie opinie o ogólnym stanie bezpieczeństwa w kraju wróciły do poziomu z roku 2000. Oznacza to, że tylko nieco więcej niż co czwarty badany uważa Polskę za kraj, w którym mieszkańcy mogą

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (143) przeprowadzono w dniach od 5 do 8 kwietnia 2002 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Por. komunikat CBOS „Opinie w sprawie zmiany przepisów o użyciu broni przez policjantów”, maj 2002.

czuć się bezpiecznie. Niemniej jest to dość wyraźna poprawa w porównaniu ze stanem z ubiegłego roku. Może się ona wiązać z sukcesami, jakie w międzyczasie organy ścigania zanotowały w walce z przestępczością zorganizowaną. Jednocześnie wynik ten sugeruje, że ankietowani wypowiadając swoje opinie nie kierowali się (lub kierowali się w niewielkim stopniu) emocjami związanymi z wypadkami, jakie miały miejsce bezpośrednio przed badaniem.

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	'87	'93	'95	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02
	w procentach									
Tak	74	26	19	21	24	22	33	28	18	27
Nie	22	67	79	77	75	76	64	70	81	71
Trudno powiedzieć	4	7	2	2	1	2	4	2	1	2

Stan bezpieczeństwa w skali kraju nieco gorzej postrzegają kobiety niż mężczyźni. Bardziej krytycznie oceniają go też mieszkańcy miast wielkich - ponadstutysięcznych - niż ankietowani mieszkający na wsi oraz w miastach małych i średniej wielkości. Oceny te zróżnicowane są także w różnych grupach wieku, jednak trudno dopatrzeć się tu jakiegś regularności.

Inaczej kształtuje się poczucie zagrożenia przestępczością w bezpośrednim otoczeniu badanych - ich miejscu zamieszkania. Ponad dwie trzecie respondentów określa swoje miejsce zamieszkania jako bezpieczne i spokojne, a tylko niespełna jedna trzecia odczuwa zagrożenie. Poczucie to jest bardzo stabilne, w ciągu całej minionej dekady ulegało jedynie nieznacznym wahaniom.

Tabela 2

Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś), można nazwać bezpiecznym i spokojnym?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	'87	'93	'95	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02
	w procentach									
Tak	80	67	69	70	72	72	72	71	68	69
Nie	17	30	29	29	26	26	26	28	31	29
Trudno powiedzieć	3	3	2	1	2	2	2	1	1	2

Poczucie zagrożenia w bezpośrednim otoczeniu zależy w dużym stopniu od wielkości miejsca zamieszkania. Odczuwa je mniej więcej co szósty respondent mieszkający na wsi lub w małym mieście i co drugi - z największych miast.

Tabela 3

Miejsce zamieszkania	Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś), można nazwać bezpiecznym i spokojnym?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wieś	83	16	1
Miasto do 20 tys. mieszkańców	81	18	1
od 21 do 100 tys.	66	32	2
od 101 do 500 tys.	55	44	1
powyżej 500 tys.	48	49	3

Wśród osób odczuwających zagrożenie w miejscu zamieszkania niemal powszechne są krytyczne opinie o stanie bezpieczeństwa w Polsce. Nieco lepsze oceny w tym względzie mają badani, którzy według własnej opinii mieszkają w spokojnym miejscu, jednak również oni w większości negatywnie oceniają stan bezpieczeństwa w kraju.

Tabela 4

Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś), można nazwać bezpiecznym i spokojnym?*	Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?*	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	36	62
Nie	7	93

*Pominięto „trudno powiedzieć”

Poglądy na temat stopnia zagrożenia przestępczością w miejscu zamieszkania, w odróżnieniu od postrzegania rozmiarów zjawiska w skali kraju, kształtują się więc przede wszystkim lub nawet wyłącznie na podstawie własnych doświadczeń i obserwacji. Związek między poczuciem zagrożenia w skali kraju a postrzeganiem zagrożenia w miejscu zamieszkania wskazuje, że stereotyp Polski jako kraju o dużym zagrożeniu przestępczością w mniejszym stopniu opiera się na osobistych obserwacjach działań przestępczych, z jakimi przeciętny człowiek może zetknąć się na co dzień, w większym natomiast - na informacjach

o działaniach wielkich grup przestępczych, mafii itp. Stąd też możliwa jest różnica między dynamiką poczucia zagrożenia w jednym i drugim wymiarze.

Poczucie osobistego zagrożenia działaniami przestępczymi monitorujemy od roku 1996. Początkowo odsetek badanych odczuwających silne poczucie zagrożenia był mniej więcej stały, natomiast odsetek deklarujących całkowity brak poczucia zagrożenia wykazywał tendencję wzrostową. Jednak w latach 2000 i 2001 wzrosła liczba respondentów deklarujących silne poczucie zagrożenia. W roku bieżącym spadła ona ponownie do poziomu poprzedniego, natomiast wzrosła liczba osób mających umiarkowane poczucie zagrożenia. Obecnie co siódmy badany deklaruje silne poczucie zagrożenia osobistego, a prawie co trzeci twierdzi, że zupełnie nie ma tego rodzaju obaw.

Tabela 5

Czy obawia się Pan(i) tego, że może się Pan(i) stać ofiarą przestępstwa?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	IV '96	IV '97	III '98	IV '99	II '00	IV '01	IV '02
	w procentach						
Nie obawiam się	30	37	35	40	31	34	32
Obawiam się, ale nie tak bardzo	50	46	47	43	46	47	52
Bardzo się tego obawiam	17	15	15	14	21	18	14
Trudno powiedzieć	3	2	3	2	2	1	2

Spadek w ciągu ostatnich dwóch lat liczby osób deklarujących silne poczucie zagrożenia osobistego jest tym bardziej interesujący, że w tym samym czasie znacznie wzrosła liczba badanych, którzy padli ofiarą przestępstwa.

Tabela 6

Czy w ostatnich pięciu latach przydarzyła się Panu(i) któraś z wymienionych niżej sytuacji?	Odsetki odpowiedzi twierdzących (według terminów badań)		
	VI 1999	VI 2000	IV 2002
Ukradziono Panu(i) coś	22	19	31
Został(a) Pan(i) oszukany(a)	13	13	22
Dokonano u Pana(i) włamania (do domu, mieszkania lub budynków gospodarczych)	9	8	17
Został(a) Pan(i) napadnięty(a) i obrabowany(a)	4	4	5
Został(a) Pan(i) pobity(a) lub umyślnie zraniony(a)	4	3	5
Stał(a) się Pan(i) ofiarą innego przestępstwa	4	5	7

Pełne wyjaśnienie tego zjawiska wymagałoby dodatkowych, pogłębionych badań. Tutaj możemy tylko skonstatować, że aczkolwiek istnieje związek stopnia poczucia zagrożenia (uwzględniającego zarówno lęk o siebie, jak i swoich najbliższych) z tym, czy badany padł osobiście ofiarą przestępstwa, jednak nie jest on zbyt silny.

Tabela 7

Czy w ciągu ostatnich pięciu lat padł ofiarą jakiegoś przestępstwa*?	Poczucie zagrożenia		
	duże	umiarkowane	brak poczucia zagrożenia
	w procentach		
Tak	31	55	14
Nie	20	50	30

* Wzięto pod uwagę przestępstwa wymienione w tabeli 6

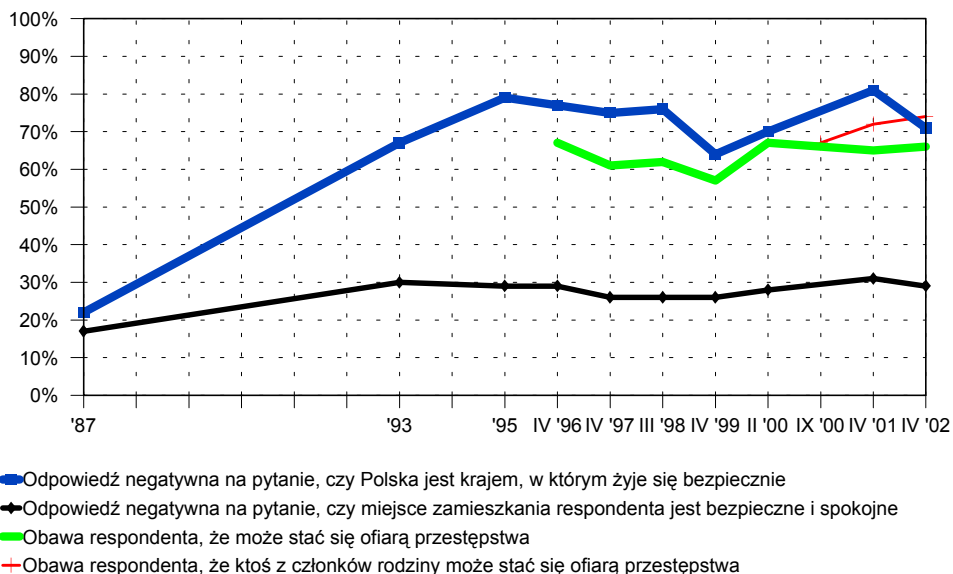
Wysoki poziom poczucia zagrożenia osobistego jest przede wszystkim udziałem mieszkańców wielkich miast (liczących ponad 100 tys. ludności). W środowisku tym deklaruje je ponad jedna piąta badanych, natomiast wśród mieszkańców wsi i małych miast - mniej niż co dziesiąty.

Poczucie zagrożenia może dotyczyć nie tylko obaw o własną osobę, ale także o członków rodziny. Od dwóch lat pytanie o ofiary przestępstw jest poszerzone o ten wskaźnik. Okazało się, że lęk o bezpieczeństwo najbliższych jest częstszy niż o własne bezpieczeństwo.

Tabela 8

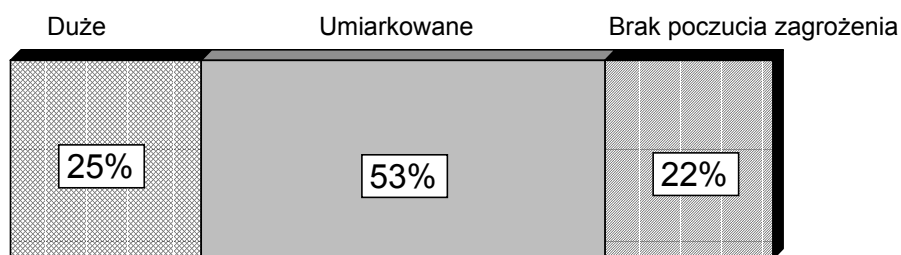
Czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	IX 2000	IV 2001	IV 2002
	w procentach		
Nie obawiam się	30	26	25
Obawiam się, ale nie tak bardzo	42	45	50
Bardzo się tego obawiam	25	27	24
Trudno powiedzieć	3	2	1

RYS. 1. POCZUCIE ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ W POLSCE

Na podstawie deklaracji ankietowanych dotyczących obaw o bezpieczeństwo własne i osób najbliższych określiliśmy **stopień poczucia zagrożenia przestępczością**. Duże poczucie zagrożenia to odpowiedź „bardzo się tego obawiam” na przynajmniej jedno z dwu pytań - o to, czy badany obawia się, że sam stanie się ofiarą przestępstwa, lub też czy obawia się, iż ofiarą przestępstwa stanie się ktoś z jego najbliższej rodziny. Umiarkowane poczucie zagrożenia to odpowiedź „obawiam się, ale nie tak bardzo” na przynajmniej jedno z tych pytań (przy braku odpowiedzi „bardzo się tego obawiam”), natomiast brak poczucia zagrożenia to sytuacja, gdy respondent w obydwu przypadkach udzielił odpowiedzi „w ogóle się tego nie obawiam” lub „raczej się tego nie obawiam”

RYS. 2. STOPIEŃ POCZUCIA ZAGROŻENIA PRZESTĘPCZOŚCIĄ

Co czwarty badany odczuwa silny lęk o to, że on sam lub jego najbliżsi staną się ofiarami przestępstwa. Nieco mniejsza jest grupa tych, którzy są takich obaw całkowicie pozbawieni. Natomiast co drugi respondent nie odczuwa wprawdzie silnego lęku, jednak bierze pod uwagę możliwość takiego zdarzenia.

Występowanie poczucia zagrożenia, lęku o siebie i swoich najbliższych, jest silnie uwarunkowane charakterem i wielkością miejsca zamieszkania.

Tabela 9

Miejsce zamieszkania	Stoień poczucia zagrożenia przestępczością		
	duże	umiarkowane	brak poczucia zagrożenia
	w procentach		
Wieś	16	55	29
Miasto do 20 tys. mieszkańców	16	63	22
od 21 do 100 tys.	28	52	20
od 101 do 500 tys.	38	47	15
powyżej 500 tys.	37	48	15

W wielkich miastach blisko dwie piąte mieszkańców ma duże poczucie zagrożenia przestępczością, a w miastach średniej wielkości - ponad jedna czwarta. Trudno tego poziomu zagrożenia nie określić jako wysoki.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	71	2	1044
Płeć				
Mężczyźni	31	68	1	498
Kobiety	24	74	2	546
Wiek				
18-24 lat	23	76	1	161
25-34	34	65	1	188
35-44	32	67	1	193
45-54	23	76	2	220
55-64	20	76	4	116
65 lat i więcej	30	68	2	166
Miejsce zamieszkania				
Wieś	29	69	2	376
Miasto do 20 tys.	30	68	2	114
20-100 tys.	31	67	2	209
101-500 tys.	23	77	2	219
501 tys. i więcej mieszk.	23	76	2	126
Wykształcenie				
Podstawowe	24	73	3	275
Zasadnicze zawodowe	30	69	1	311
Średnie	27	71	2	354
Wyższe	31	69	1	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	30	68	2	70
Prac. umysł. niż. szczebla	25	73	1	84
Pracownicy fiz.- umysł.	36	63	1	77
Robotnicy wykwalifikowani	37	63	0	81
Robotnicy niewykwalifik.	19	74	7	31
Rolnicy	30	68	1	61
Pracujący na własny rach.	20	80	0	50
Bierni zawodowo				
Renciści	23	77	1	121
Emeryci	28	69	3	180
Uczniowie i studenci	20	79	1	84
Bezrobotni	27	72	1	171
Gospodynie domowe i inni	31	64	6	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	23	75	2	143
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	39	59	2	89
sekt. pryw. poza rolnict.	29	71	1	172
prywatnym gosp. rolnym	32	67	1	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	25	73	2	145
300-399	30	70	0	92
400-599	30	69	2	191
600-800	26	72	2	159
Powyżej 800 zł	26	73	1	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	23	76	1	324
Średnie	27	71	2	491
Dobre	33	65	2	230
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	82	1	56
Raz w tygodniu	26	72	2	549
1-2 razy w miesiącu	32	64	4	156
Kilka razy w roku	27	73	0	191
W ogóle nie uczestniczy	33	67	0	91
Poglądy polityczne				
Lewica	26	73	1	270
Centrum	31	67	1	279
Prawica	25	73	1	229
Trudno powiedzieć	27	71	2	266

Tabela 2. Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka (dzielnica, osiedle, wieś), można nazwać bezpiecznym i spokojnym?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	69	29	2	1044
Płeć				
Mężczyźni	72	26	2	498
Kobiety	67	32	1	546
Wiek				
18-24 lat	67	31	2	161
25-34	68	31	1	188
35-44	71	27	3	193
45-54	66	32	2	220
55-64	73	27	0	116
65 lat i więcej	74	26	1	166
Miejsce zamieszkania				
Wieś	83	16	1	376
Miasto do 20 tys.	81	18	1	114
20-100 tys.	66	32	2	209
101-500 tys.	55	44	2	219
501 tys. i więcej mieszk.	48	49	3	126
Wykształcenie				
Podstawowe	73	26	1	275
Zasadnicze zawodowe	74	24	2	311
Średnie	61	37	2	354
Wyższe	74	26	1	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	72	27	1	70
Prac. umysł. niż. szczebla	59	37	4	84
Pracownicy fiz.- umysł.	66	34	0	77
Robotnicy wykwalifikowani	70	26	4	81
Robotnicy niewykwalifik.	63	37	0	31
Rolnicy	86	13	1	61
Pracujący na własny rach.	67	33	0	50
Bierni zawodowo				
Renciści	62	38	0	121
Emeryci	75	24	1	180
Uczniowie i studenci	62	35	4	84
Bezrobotni	75	24	2	171
Gospodynie domowe i inni	62	36	2	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	65	33	2	143
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	70	28	2	89
sekt. pryw. poza rolnict.	63	35	1	172
prywatnym gosp. rolnym	87	12	1	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	73	27	0	145
300-399	69	28	3	92
400-599	71	28	2	191
600-800	67	31	1	159
Powyżej 800 zł	67	33	0	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	66	33	1	324
Średnie	67	30	2	491
Dobre	78	21	1	230
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	63	37	0	56
Raz w tygodniu	74	25	1	549
1-2 razy w miesiącu	73	23	5	156
Kilka razy w roku	58	40	1	191
W ogóle nie uczestniczy	61	36	3	91
Poglądy polityczne				
Lewica	65	32	3	270
Centrum	67	32	1	279
Prawica	73	25	2	229
Trudno powiedzieć	73	26	1	266

Tabela 3. Czy obawia się Pan(i) tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?
 1 - Nie obawiam się; 2 - Obawiam się, ale nie tak bardzo;
 3 - Bardzo się tego obawiam

	(%)				Liczba osób
	1	2	3	Trudno powiedzieć	
Ogółem	32	52	14	1	1044
Płeć					
Mężczyźni	38	50	10	1	498
Kobiety	27	54	18	2	546
Wiek					
18-24 lat	34	53	12	1	161
25-34	28	63	9	1	188
35-44	28	53	17	2	193
45-54	34	48	17	1	220
55-64	36	50	14	0	116
65 lat i więcej	35	47	16	2	166
Miejsce zamieszkania					
Wieś	40	50	9	2	376
Miasto do 20 tys.	29	62	7	2	114
20-100 tys.	32	52	15	1	209
101-500 tys.	28	51	21	0	219
501 tys. i więcej mieszk.	22	54	23	2	126
Wykształcenie					
Podstawowe	43	39	16	1	275
Zasadnicze zawodowe	30	58	10	2	311
Średnie	27	55	17	1	354
Wyższe	30	58	11	1	104
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	26	63	11	0	70
Prac. umysł. niż. szczebla	21	63	14	2	84
Pracownicy fiz. - umysł.	30	53	13	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	40	50	9	0	81
Robotnicy niewykwalifik.	19	73	8	0	31
Rolnicy	38	49	13	1	61
Pracujący na własny rach.	30	48	22	0	50
Bierni zawodowo					
Renciści	39	44	16	1	121
Emeryci	36	48	16	1	180
Uczniowie i studenci	33	50	17	0	84
Bezrobotni	30	55	13	2	171
Gospodynie domowe i inni	37	42	21	0	34
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	25	59	14	1	143
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	37	54	8	1	89
sekt. pryw. poza rolnict.	27	56	15	2	172
prywatnym gosp. rolnym	37	50	12	1	65
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	37	48	15	0	145
300-399	42	44	12	1	92
400-599	39	44	17	0	191
600-800	30	54	14	2	159
Powyżej 800 zł	28	58	13	1	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	32	49	17	1	324
Średnie	31	54	14	1	491
Dobre	35	53	10	2	230
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	32	56	12	0	56
Raz w tygodniu	34	51	14	1	549
1-2 razy w miesiącu	33	52	13	2	156
Kilka razy w roku	22	60	18	1	191
W ogóle nie uczestniczy	44	40	15	1	91
Poglądy polityczne					
Lewica	34	51	14	1	270
Centrum	31	55	13	0	279
Prawica	32	51	16	2	229
Trudno powiedzieć	32	52	14	2	266

Tabela 4. Niezależnie od tego, czy obawia się Pan(i) o siebie samego, to czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?
1 - Nie obawiam się; 2 - Obawiam się, ale nie tak bardzo; 3 - Bardzo się tego obawiam

	(%)				
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	50	24	2	1044
Płeć					
Mężczyźni	30	48	21	1	498
Kobiety	20	51	26	2	546
Wiek					
18-24 lat	24	52	23	0	161
25-34	23	58	19	1	188
35-44	23	51	24	2	193
45-54	26	43	30	2	220
55-64	23	54	22	1	116
65 lat i więcej	31	43	21	5	166
Miejsce zamieszkania					
Wieś	32	53	13	1	376
Miasto do 20 tys.	24	58	15	3	114
20-100 tys.	21	50	27	2	209
101-500 tys.	22	41	37	1	219
501 tys. i więcej mieszk.	16	46	33	4	126
Wykształcenie					
Podstawowe	35	43	18	3	275
Zasadnicze zawodowe	25	50	24	1	311
Średnie	17	53	28	2	354
Wysze	23	53	22	1	104
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	24	57	19	0	70
Prac. umysł. niż. szczebla	17	54	28	1	84
Pracownicy fiz. - umysł.	30	36	30	4	77
Robotnicy wykwalifikowani	22	51	24	3	81
Robotnicy niewykwalifik.	12	81	4	3	31
Rolnicy	29	54	16	0	61
Pracujący na własny rach.	19	51	29	2	50
Bierni zawodowo					
Renciści	37	38	22	3	121
Emeryci	24	49	22	4	180
Uczniowie i studenci	29	48	23	0	84
Bezrobotni	21	52	26	1	171
Gospodynie domowe i inni	25	44	30	1	34
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	19	54	26	0	143
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	34	43	22	1	89
sekt. pryw. poza rolnict.	17	54	25	4	172
prywatnym gosp. rolnym	29	55	16	0	65
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	27	47	25	2	145
300-399	26	41	32	1	92
400-599	28	46	25	1	191
600-800	25	46	26	3	159
Powyżej 800 zł	22	55	22	0	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	23	43	32	1	324
Średnie	25	52	21	2	491
Dobre	27	54	17	2	230
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	29	46	24	1	56
Raz w tygodniu	26	51	21	1	549
1-2 razy w miesiącu	29	49	18	5	156
Kilka razy w roku	14	53	32	1	191
W ogóle nie uczestniczy	31	36	29	3	91
Poglądy polityczne					
Lewica	27	46	25	1	270
Centrum	20	53	26	1	279
Prawica	26	48	24	1	229
Trudno powiedzieć	27	51	18	4	266

Tabela 5. Stopień poczucia zagrożenia przestępczością
1 - Duże; 2 - Umiarkowane; 3 - Brak poczucia zagrożenia

	(%)			Liczba osób
	1	2	3	
Ogółem	25	53	22	1044
Płeć				
Mężczyźni	23	51	26	498
Kobiety	28	54	17	546
Wiek				
18-24 lat	25	52	23	161
25-34	19	62	18	188
35-44	26	56	18	193
45-54	31	46	23	220
55-64	24	57	18	116
65 lat i więcej	26	45	28	166
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	55	29	376
Miasto do 20 tys.	16	63	22	114
20-100 tys.	28	52	20	209
101-500 tys.	38	47	15	219
501 tys. i więcej mieszk.	37	48	15	126
Wykształcenie				
Podstawowe	22	45	33	275
Zasadnicze zawodowe	25	54	21	311
Średnie	30	56	14	354
Wyższe	22	60	18	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	19	63	18	70
Prac. umysł. niż. szczebla	29	56	15	84
Pracownicy fiz.- umysł.	33	42	25	77
Robotnicy wykwalifikowani	24	55	21	81
Robotnicy niewykwalifik.	8	80	12	31
Rolnicy	19	58	23	61
Pracujący na własny rach.	29	56	15	50
Bierni zawodowo				
Renciści	26	43	31	121
Emeryci	25	52	22	180
Uczniowie i studenci	26	50	25	84
Bezrobotni	27	54	19	171
Gospodynie domowe i inni	30	45	25	34
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	27	56	17	143
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	23	48	29	89
sekt. pryw. poza rolnict.	26	59	15	172
prywatnym gosp. rolnym	19	58	23	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	28	48	24	145
300-399	32	44	24	92
400-599	26	48	26	191
600-800	28	52	20	159
Powyżej 800 zł	24	58	17	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	34	46	20	324
Średnie	23	55	22	491
Dobre	19	57	24	230
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	50	25	56
Raz w tygodniu	24	54	22	549
1-2 razy w miesiącu	18	55	27	156
Kilka razy w roku	34	54	12	191
W ogóle nie uczestniczy	31	41	28	91
Poglądy polityczne				
Lewica	27	49	24	270
Centrum	28	56	16	279
Prawica	25	52	22	229
Trudno powiedzieć	22	53	25	266